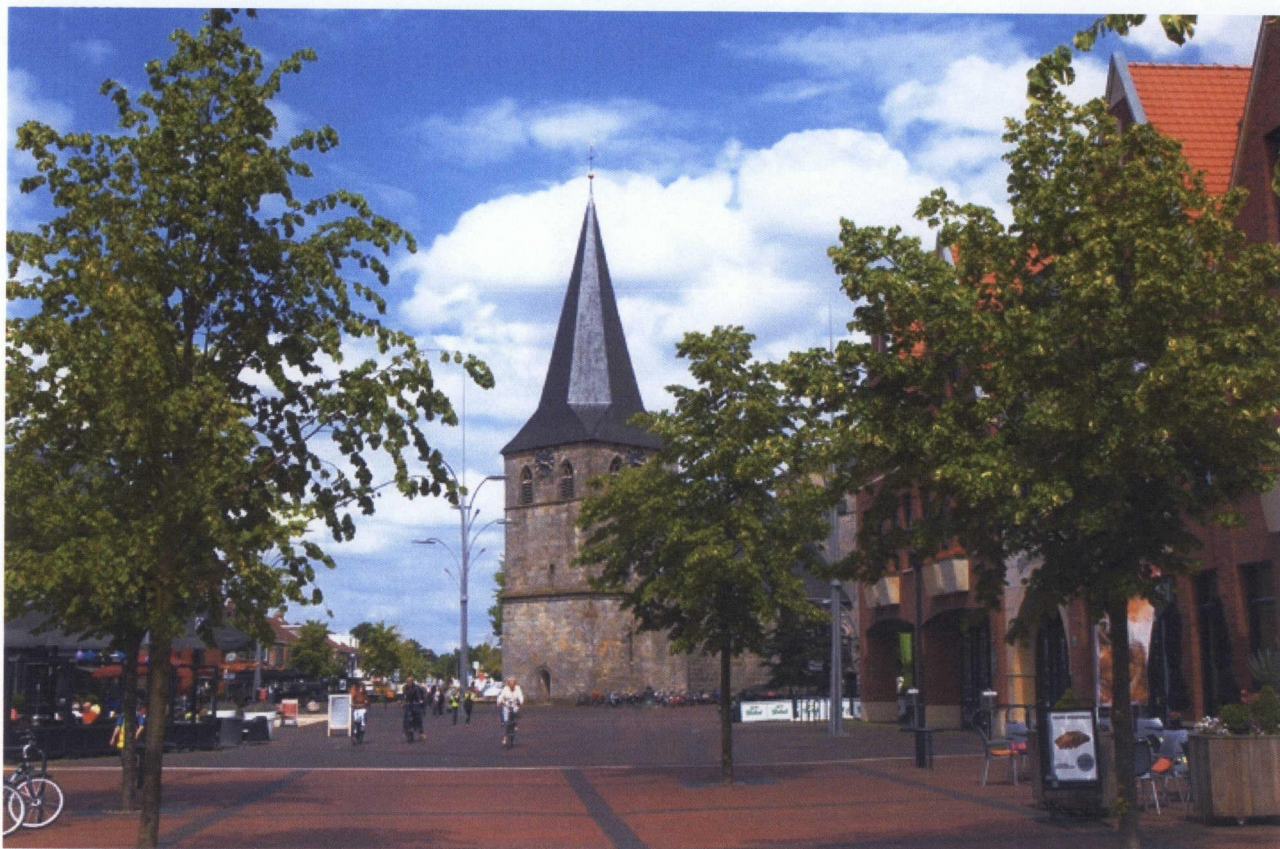

Kiezen voor kwaliteit

Beeldkwaliteit in de openbare ruimte van de gemeente Dinkelland

Behoort bij besluit van de raad van
Dinkelland van 3-6-114 nr. 15

Samenvatting

In 2012 is door het college van Burgemeester en Wethouders aangegeven dat in 2013 een start zal worden gemaakt met de introductie van Integraal Beheer Openbare Ruimte en beeldkwaliteit. Hiervoor zijn de arealen in beeld gebracht en heeft een nulmeting plaatsgevonden.

IBOR is momenteel op een punt gekomen dat het wenselijk is om de gewenste onderhoudskwaliteit van de buitenruimte in Dinkelland vast te stellen. Dit biedt een formeel kader voor de aansturing en uitvoering van het onderhoud en voor de communicatie met bewoners over het onderhoud.

Deze nota gaat daarbij in op het onderhoud, of te wel het in stand houden van de openbare ruimte. Aspecten als vervanging, reconstructie en herinrichting komen eveneens aan bod.

Uitgangspunt is geweest om vanuit

- de huidig beschikbare budgetten,
- inzet eigen dienst en
- de inzet van DinkellandWerkt!

tot een optimale situatie te komen. Onder optimaal wordt verstaan, onderhoud dichtbij het huidige kwaliteitsniveau, zonder dat er extra budget nodig is. Ook is er gekeken naar ombuigingsmogelijkheden.

Areaal en huidige onderhoudskwaliteit

Er is een duidelijk waarneembare trend naar meer kwaliteit in de openbare ruimte.

De huidige onderhoudskwaliteit voldoet gemiddeld aan een (ruime) kwaliteit 'B' en neigt naar 'A', maar vertoont een grote spreiding in voorkomende kwaliteiten. Plekken met een kwaliteit 'D' komen eigenlijk niet zoveel voor, maar ze zorgen er wel voor dat de belevingswaarde sterk daalt. Daarnaast geven de schouwen signalen dat er buurten zijn waar de onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte structureel begint weg te zakken.

Gewenste kwaliteit

De arealen zijn verdeelde in de zogenaamde gebiedsonderdelen:

- verbijzonderde gebieden, de zogenaamde hotspots,
- de overige verblijfsgebieden binnen de bebouwde kom,
- het buiten gebied.

In deze nota wordt per gebiedsonderdeel de volgende kwaliteit voorgesteld (ambitie):

	Verharding	Groen/meubilair	Netheid
Hotspots	A/B 	A 	A
Verblijfsgebied binnen de kom	C 	B 	B
Buitengebied	C 	C 	C

Er wordt gekeken naar de technische staat en de verzorging binnen de openbare ruimte

De technische staat gaat over 'heel' en 'veilig'. Het gaat over in hoeverre schades, zichtbare reparaties, slijtage of scheefstand zijn toegestaan en daarmee of het de bedoelde functie op een veilige manier kan vervullen. Dit betekent een voldoende onderhoudskwaliteit, dat het veilig is in gebruik en geen versnelde slijtage of achterstalligheid optreedt door te weinig onderhoud. In het centrum en op representatieve plekken is de technische kwaliteit hoog. Dit betekent vooral een hogere beeldkwaliteit doordat minder schade, scheefstand e.d. wordt geaccepteerd, gecombineerd met een meer bijzondere inrichting.

De verzorging gaat over het schoon houden van de gemeente (onkruid, zwerfvuil, hondenpoep, graffiti en beplakking). Ook hier is het overal minimaal 'B', een niveau dat door de meeste mensen als

niet storend wordt ervaren. Ook is dit het niveau dat de meeste mensen kennen. Op de plekken waar mensen elkaar ontmoeten en bijzondere plekken (entrees, monumenten, centra) is voor 'A' gekozen.

De kwaliteitskeuzes vormen de algemene beleidslijn voor het in stand houden van de openbare ruimte. Indien hier in de toekomstige plannen van wordt afgeweken dient het gewenste onderhoudsniveau en het budget deel uit te maken van de besluitvorming.

Beheerstrategie

Onderzocht is in hoeverre de voorgestelde kwaliteit haalbaar is met de beschikbare middelen, zowel financieel als organisatorisch. De conclusie is dat de voorgestelde kwaliteit te realiseren is, als wordt voldaan aan een aantal randvoorwaarden.

Beschikbare budget

Het budget voor het uitvoeren van het onderhoud aan de openbare ruimte is in hoofdzaak opgenomen in de producten van het programma wonen en leefomgeving, namelijk groenbeheer, wegbeheer, verzorging infrastructuur, rioolbeheer en waterzuivering. De theoretische onderhoudskosten (eenheidsprijs €/m²/jaar x het areaal) van de voorgestelde kwaliteiten zijn vergeleken met het voor uitvoering beschikbare budget. Deze vergelijkingen laten zien dat het huidige areaal op de voorgestelde kwaliteit kan worden onderhouden.

Er zijn vier randvoorwaarden:

- In de berekening is alleen rekening gehouden met onderhoudskosten. Vervanging of herinrichting aan het einde van de levensduur van voorzieningen is essentieel, omdat onderhoud in deze omstandigheden niet meer voor voldoende kwaliteit kan zorgen.
- De hotspots moeten worden aangewezen en passend worden ingericht. De hoeveelheid van deze plekken bepaalt na 2013 of het beschikbare onderhoudsbudget passend is. In deze nota worden voorstellen voor hotspots gedaan.
- Herinrichtingsplannen moeten voorzien worden van een beheerparagraaf om de financiële, organisatorisch of juridische consequenties voor het toekomstige beheer en onderhoud deel uit te laten maken van de besluitvorming.
- Er is op onderdelen sprake van achterstallig onderhoud. Deze locaties moeten eerst op het gewenste niveau worden gebracht voordat er goed beheer kan worden gevoerd. De beschikbare middelen moeten hiervoor uit de produkten vrijgemaakt moeten worden. Aanvullende voorstellen voor met name de openbare verlichting, bruggen en duikers zullen volgen.

Organisatie

Na vaststelling vormen de IBOR-kwaliteitsniveaus een kader voor de uitvoering van het onderhoud, zowel in de eigen organisatie als in de opdrachtverlening naar derden. De mensen in de organisatie moeten de kwaliteitsniveaus herkennen en er mee leren werken. Dit vraagt opleiding en begeleiding en de tijd om de bestaande werkwijze om te schakelen.

Gezien het verschil tussen de huidige kwaliteit en de voorgestelde kwaliteit is het voorstel in de bedrijfsvoering realiseerbaar. Het vraagt wel enige tijd om dit te realiseren. Inspecties en schouwen bieden informatie om te sturen op de afgesproken kwaliteit. Het meten van de kwaliteit is daarbij een belangrijk middel om in de uitvoering te leren werken met deze kwaliteiten.

Vershil in de huidige kwaliteit en voorgestelde kwaliteit

De gemiddelde huidige kwaliteit wijkt op onderdelen af van de voorgestelde kwaliteit. Grip krijgen op de huidige kwaliteit en inzicht krijgen in de plekken waar lagere kwaliteiten regelmatig optreden (m.n. voor verzorging) is echter essentieel. De bedrijfsvoering moet zich richten op dit gelijkmatige resultaat en daar waar nodig een intensiever of extensiever onderhoudsregime uitvoeren.

Daar waar de inrichting van plekken niet (meer) past bij de gekozen onderhoudsniveau moet de inrichting worden aangepast. Een hoog onderhoudsniveau op 'hotspots' moet vergezeld gaan van een aantrekkelijk, opvallende inrichting, zodat ze boven de omgeving uitspringen.

Daarnaast moet voor een kostenefficiënt onderhoud de kwaliteit een bepaald minimumniveau hebben. Als de kwaliteit te laag is (einde van de levenscyclus, versleten of kapot), is vervanging of herinrichting aan de orde. Hier zal nog nader inventariserend werk moeten plaatsvinden. Knelpunten hierbij zijn de onderdelen kunstwerken (bruggen en duikers), openbare verlichting, verkeersaanduidingen en straatmeubilair. De oorzaak hiervoor is dat er voor deze onderdelen alleen geld beschikbaar is voor het dagelijks onderhoud. Er is geen geld voor vervangingen en grootschalig onderhoud.

Rol bewoners

De bewoners, ondernemers en gebruikers van de openbare ruimte kunnen veel bijdragen aan de kwaliteit. Dinkelland wil bewoners en ondernemers daarom graag actief betrekken bij de openbare ruimte, onder andere door middel van het gebiedsgerichte beleid en burgerparticipatie. Een voorbeeld hiervan is bloembakkenactie in 2013.

Die betrokkenheid kan zich op verschillende manieren uiten:

- Meedenken, meedoen en soms meebeslissen over het onderhoud van de eigen leefomgeving, bv via kernraad
- Informeren van bewoners over de huidige kwaliteit
- De gemeente doet echter ook een appél op de bewoners, ondernemers en bezoekers om zorg te dragen voor de eigen omgeving en deze niet te vervuilen, maar schoon en heel te houden.

1. INLEIDING

Wat vooraf ging

In 2013 zijn de ambtelijke organisaties van de gemeenten Dinkelland en Tubbergen opgegaan in Noaberkracht Dinkelland Tubbergen. De werkwijzen in de openbare ruimte moesten op eenzelfde leest geschoeid worden. Daarom is gekozen voor het sturen op resultaat. Voor de openbare ruimte kan dat middels beeldkwaliteit. Het beheer en onderhoud wordt via IBOR geregeld. In het collegeprogramma 2010-2014 is dit onderwerp opgenomen.

De systematiek wordt in Nederland breed toegepast. Sinds 2006 is het in de gemeente Tubbergen in gebruik. Recent onderzoek via het burgerpanel heeft uitgewezen dat de inwoners het onderhoud op deze basis zeer goed kunnen waarderen.

Voor de hele gemeente Dinkelland is gekeken naar de gewenste kwaliteit van het beheer van de openbare ruimte en naar de feitelijke situatie. Er is destijds gekozen voor een implementatie van Integraal Beheer van de Openbare Ruimte (IBOR). In de afgelopen tijd zijn onder andere de volgende onderdelen opgepakt:

- Het vastleggen van de normen voor de verschillende IBOR-kwaliteiten (zeer laag, laag, basis, hoog, zeer hoog) in de IBOR kwaliteitscatalogus.
- functies en capaciteiten van de afdeling wijkbeheer. Dit heeft o.a. geleid tot de functies procescoördinator IBOR/Wijkgericht werken en rayonbeheerders.
- Verzamelen, actualiseren en digitaliseren van betrouwbare areaalgegevens.
- De monitoring van de kwaliteit

IBOR is daarmee op een punt gekomen dat het wenselijk is om de gewenste onderhoudskwaliteit van de buitenruimte in Dinkelland vast te stellen. Dit biedt een kader voor de verdere implementatie van IBOR in de aansturing en uitvoering van het onderhoud. Centraal in deze nota staat het overzicht van de te realiseren onderhoudskwaliteit.

Allereerst wordt daarvoor informatie gegeven over het te onderhouden areaal en de huidige kwaliteit. Vervolgens omschrijft de nota een voorstel voor de kwaliteit en geeft een inschatting van de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van deze kwaliteit.

1.2 Waarom IBOR?

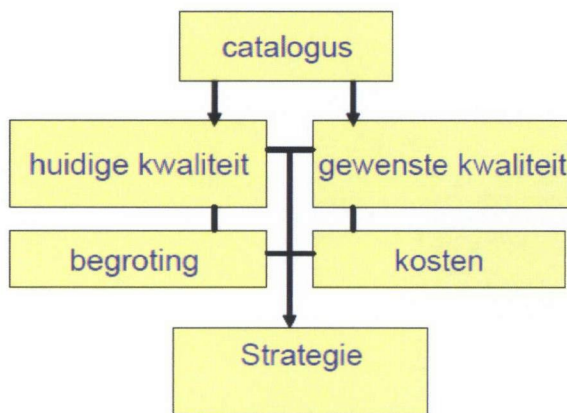
In 2012 zijn vier hoofddoelstellingen voor IBOR geformuleerd:

- 1. Inzicht in de kwaliteit van de openbare ruimte;*
- 2. Heldere besluitvorming over de kwaliteit en de beheerbudgetten*
- 3. Samen afspraken maken met gebruikers van de openbare ruimte*

4. Eenduidige uitvoering van het onderhoud in de gemeente Dinkelland

Deze doelstellingen vormen de leidraad voor IBOR. De gemeente Dinkelland vindt de kwaliteit van de openbare ruimte belangrijk. Het bepaalt immers of mensen zich prettig voelen in hun woon- of leefomgeving, en zich graag ergens willen vestigen.

IBOR geeft inzicht in de kwaliteit en de kosten van het onderhoud van de openbare ruimte en legt een relatie met hoe mensen deze ruimte beleven. Daarbij wordt integraal naar de openbare ruimte gekeken, dus zowel naar de wegen, het groen als het meubilair. Op basis van de vastgestelde kwaliteitsnormen wordt de huidige kwaliteit en de gewenste ambitie vastgelegd om deze te koppelen aan eenheidsprijzen en de beschikbare budgetten. Vervolgens wordt een strategie bepaald om de huidige en gewenste kwaliteit zo dicht mogelijk bij elkaar te brengen.

IBOR biedt dus handvatten om afspraken te maken over de kwaliteit van de openbare ruimte. Dit geldt zowel voor afspraken binnen als buiten het gemeentehuis (bewoners, kernraden, overlegorganen, aannemers e.d.). De afspraken gaan niet alleen over wat technisch wenselijk is, maar ook welke eisen er maatschappelijk worden gesteld. De gebruikte beeldkwaliteitsnormen

met foto's in relatie met wat buiten zichtbaar is vormen een toegankelijk communicatiemiddel voor degenen die niet vakinhoudelijk zijn onderlegd.

1.3 Afbakening

Deze nota geeft een concrete invulling aan de onderhoudskwaliteit. Het gaat daarbij om alle maatregelen (preventief/correctief) die genomen worden om de openbare ruimte in goede staat te houden, dat wil zeggen schoon, heel en veilig. In Dinkelland gebruikte termen daarvoor zijn: klein onderhoud, groot onderhoud, regulier onderhoud en dagelijkse verzorging. De uiteindelijke kwaliteit wordt natuurlijk ook beïnvloed door de gekozen inrichting, de zorgvuldigheid van de aanleg en de leeftijd. Maar in deze nota gaat het nadrukkelijk niet om het aanleggen, vervangen of vernieuwen van de inrichting.

ONDERHOUD Schoon, heel, veilig
VERVANGING
HERINRICHTING
REALISATIE

In bijlage 1 is een overzicht gegeven van de in deze notitie gehanteerde termen en definities.

Het gaat dus om het vastleggen van de onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte (groen, verharding, water, meubilair) ten aanzien van de aspecten:

1. SCHOON; de verzorging van de woon, werk en leefomgeving.

Dit aspect kijkt naar de netheid en het voorkomen van zwerfvuil, onkruid, graffiti en hondenpoep..

2. HEEL; Technisch onderhoud aan het openbaar groen, wegen en meubilair.

De technische en vakkundige eisen. De mate van beschadiging en daarmee de beperkingen in het comfort en de bruikbaarheid.

3. VEILIG; Technisch onderhoud aan het openbaar groen, wegen en meubilair,

De gebruiksveiligheid van de wegen, het groen en het meubilair als gevolg van technisch en verzorgend onderhoud (dus niet veiligheid als gevolg van inrichting!)

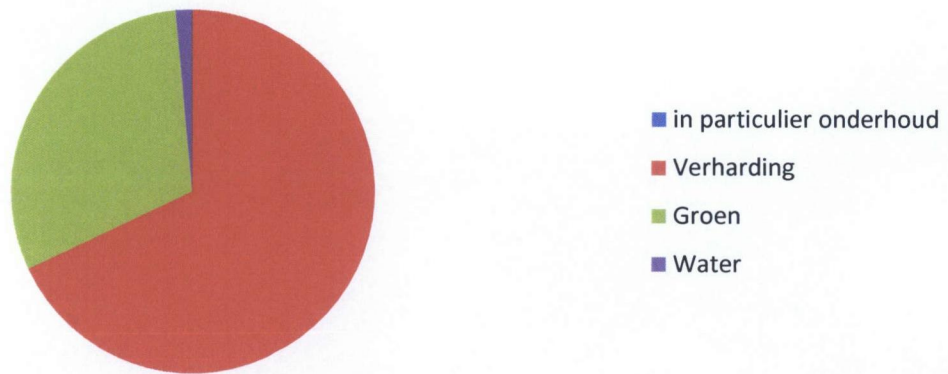
2 DE OPENBARE RUIMTE VAN DINKELLAND

2.1 Te onderhouden areaal

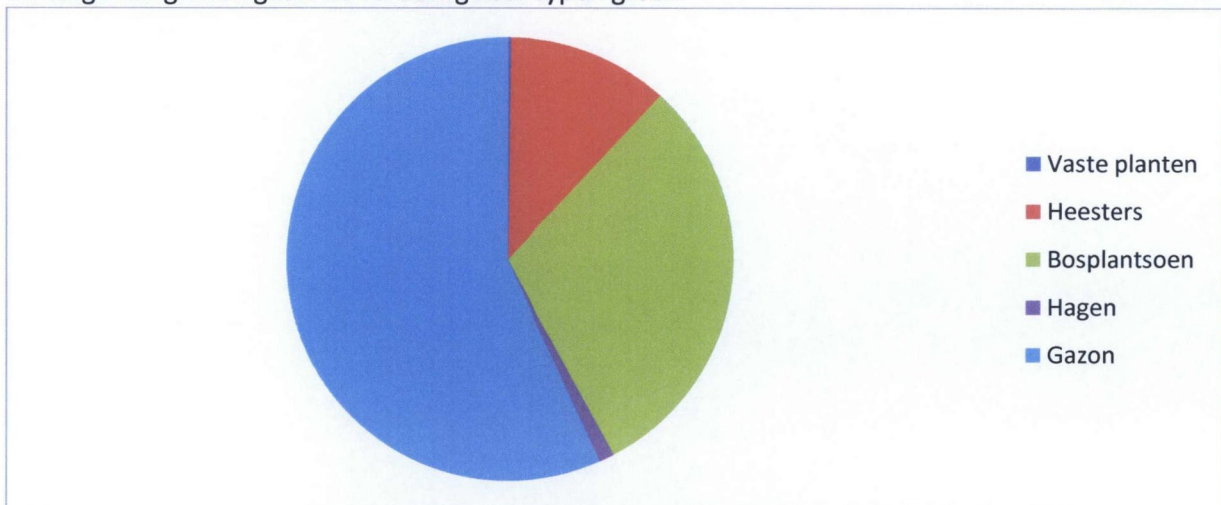
De gemeente Dinkelland is 33.000 hectare groot en er wonen ruim 26.000 inwoners. Van de totale oppervlakte van Dinkelland is een relatief klein deel openbare ruimte, voor de kernen is dit verhoudingsgewijs veel meer.. Elke inwoner en bezoeker van Dinkelland 'beschikt' over openbare ruimte, inclusief de bos-, natuur- en recreatiegebieden in het buitengebied.

Binnen de bebouwde kom omvat de openbare ruimte ongeveer 578 hectare. Voor het beheer en onderhoud komen daar natuurlijk nog alle onderdelen bij die in of op de openbare ruimte staan, zoals bomen, lichtmasten of verkeersborden, of onder de grond liggen, zoals de riolering.

Verdeling ruimte in kernen Dinkelland

De volgende grafiek geeft de verdeling naar typen groen

(dus exclusief extensief onderhouden gras en bermen).

Verharding

In Dinkelland ligt ongeveer 662 km weg, waarvan 124 km binnen de bebouwde kom. Van deze verhardingen bestaat ruim 60% uit zogenaamde elementverhardingen als klinkers, betonstraatstenen en stoeptegels. De tweede grote groep is asfalt (37%). Daarnaast komt kleine arealen beton en onverharde oppervlakten voor. De tabel laat de verdeling over de diverse typen gebieden zien.

Oppervlaktes <i>binnen</i> de bebouwde kom:		Oppervlaktes <i>buiten</i> de bebouwde kom:	
Wegen:		Wegen:	
Onderdeel:	Oppervlakte (ha):	Onderdeel:	Oppervlakte (ha):
Asfaltverharding	31,3	Asfaltverharding	127,8
Elementenverharding	76,3	Elementenverharding	3
		Zand- en grindwegen	41,1
Betonverharding	0,3	Betonverharding	3,3
Totaal Wegen:	107,9	Totaal Wegen:	175,2

Weglengtes Dinkelland

	Gemeente	Provincie	Rijk
Dinkelland NWB	609	46	8
Selectie wegen NWB in kom	124	5	0
Buiten de kom NWB	485	41	8
Wegenlegger niet NWB (zandwegen)	54		
Totaal buiten kom	539	41	8

NWB = Nationaal Wegen Bestand

Water:	
6,2 hectare binnen de bebouwde kom	
Overige Areaal:	
Lichtmasten	5700 st
Speelvoorzieningen	402 st

2.2 Beheerparagraaf

Bij het uitvoeren van (her)inrichtingsprojecten moet het effect op beheer inzichtelijk worden gemaakt. Dit effect kan zowel financieel, organisatorisch of juridisch zijn (denk bijvoorbeeld aan afspraken rondom parkmanagement, projectontwikkeling). Een beheerparagraaf waarin deze effecten en consequenties zijn beschreven zou deel uit moeten maken van de besluitvorming rondom projecten. Het gekozen IBOR-kwaliteitsniveau, toekomstige onderhoud en het beschikbare beheerbudget kan natuurlijk ook als richtinggevend worden meegegeven in het ontwerpproces (beheerbewust ontwerpen).

In de Planning en control cyclus zullen de mutaties worden opgenomen om deze budgettaire te verantwoorden. Voorkomen moet worden dat de openbare ruimte zodanig wordt ingericht dat in de gebruiksfase te voorziene problemen ontstaan.

Door op deze manier de veranderingen in beeld te brengen worden bewuste keuzes gemaakt en de begrotingen actueel gehouden. Vervolgens kunnen afspraken worden gemaakt met de uitvoerende partijen.

2.3 Kwaliteit van de openbare ruimte

De kwaliteit van de openbare ruimte is meetbaar op diverse manieren. In Dinkelland wordt op twee manieren gemeten:

- Technische inspecties; visuele inspecties verhardingen ('CROW-inspecties') en VTA inspecties bomen .
CROW = Centrum voor Regelgeving en Onderzoek Wegen
VTA = Visual Tree Assessment
- IBOR-schouwen; De schouwresultaten geven inzicht in de gemiddelde onderhoudskwaliteit en de algemene beleving van het onderhoud van de openbare ruimte. Naast een nulmeting in 2001, is in 2005 gestart met regelmatige metingen.

De conclusie van de diverse metingen is dat de kwaliteit van de openbare ruimte gemiddeld voldoet aan een (ruime) kwaliteit 'basis', maar dat deze kwaliteit een grote spreiding vertoont. Dit beïnvloedt de beleving van deze kwaliteit negatief. Daarnaast geven de schouwen signalen dat er buurten zijn waar de onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte structureel begint weg te zakken.

Voor een goede indruk van de huidige kwaliteit te geven is dit hiernar verder uitgewerkt in de onderdelen Technische Staat en Verzorging

2.4 Te hanteren niveau's

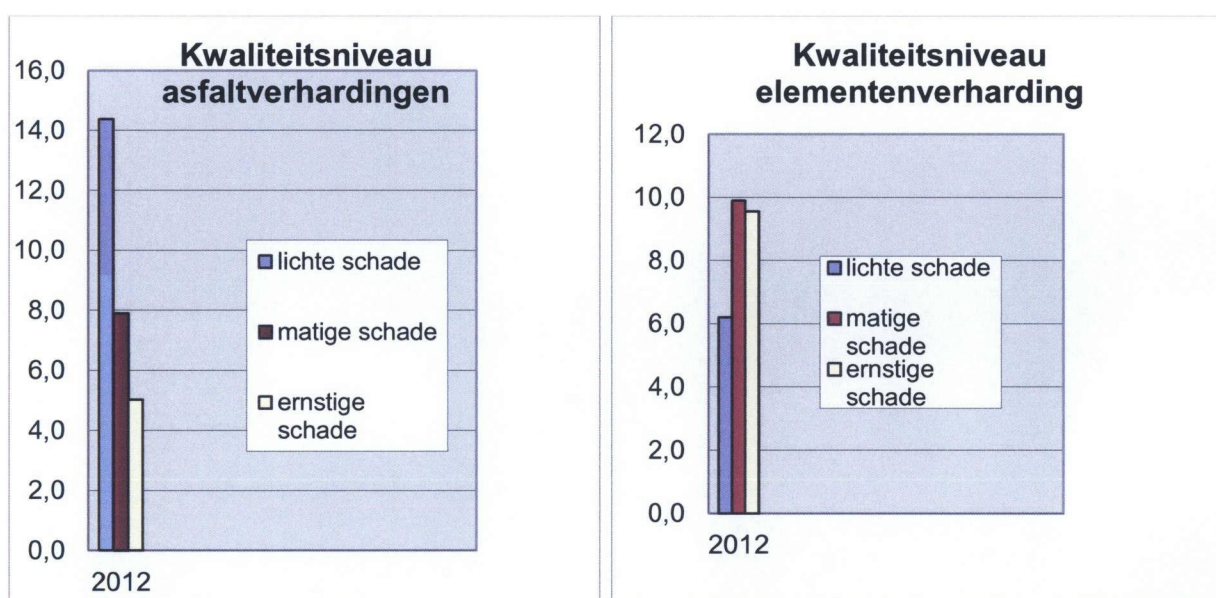
In de systematiek wordt gebruik gemaakt van de volgende niveau's:

- A++ = Nieuwstaat
- A = Intensief
- B = Standaard
- C = Extensief
- D = Achterstallig

Deze niveau's zijn landelijk gedefinieerd in de CROW Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte 2010/2013

2.5 Technische staat

Op basis van de technische inspectie In 2012 voldeed ruim 80% van het areaal aan het gewenste CROW inspectieniveau. Hiermee ligt de kwaliteit in IBOR-termen minimaal op C niveau. De overige 20% liggen onder dit niveau en hebben matige of ernstige schades. De onderstaande grafieken geven deze kwaliteit aan voor asfalt (links) en elementen (rechts) Kwaliteitsverdeling asfalt (2012) Kwaliteitsverdeling elementen (2012) .

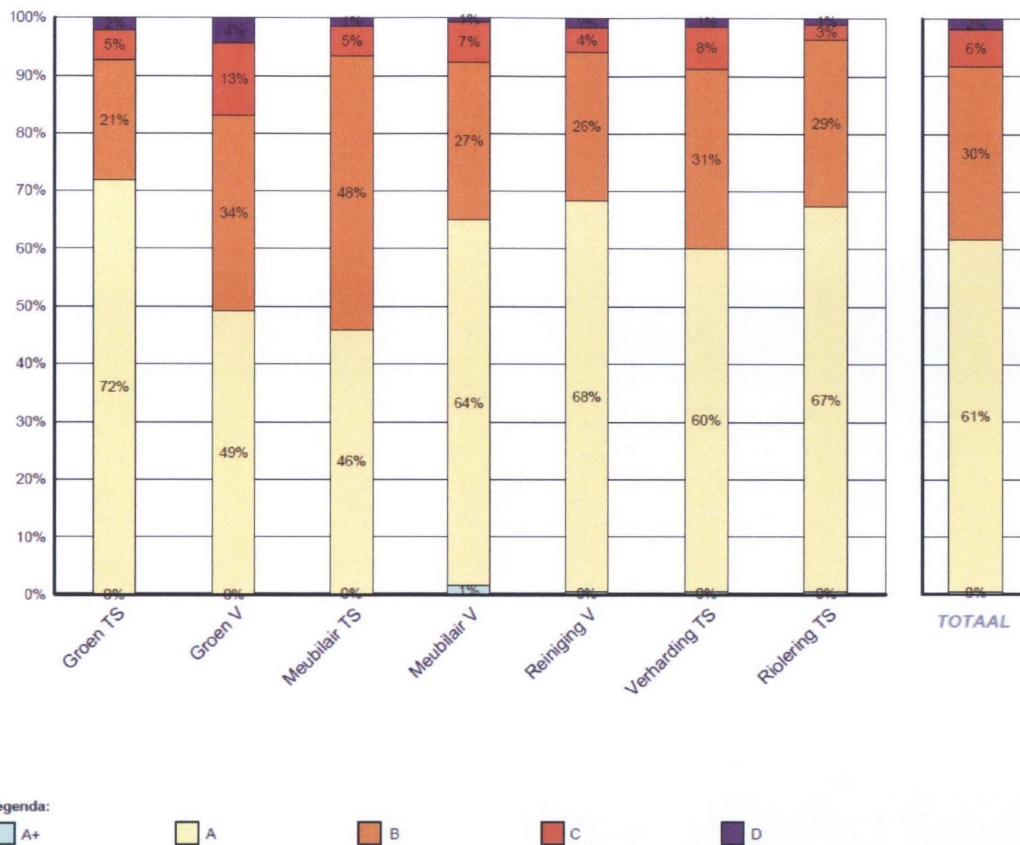

Verticale as: % van het totale areaal verharding

Horizontale as: jaar

Bij technische staat wordt onderscheid gemaakt naar asfaltverhardingen en elementverhardingen. De elementverharding scoort relatief het laagst, gemiddeld C. Dit geldt zowel voor de rijbanen als voor de voetpaden. Met name de boomwortelschade (voetpaden) is oorzaak voor een wat slechter beeld.

De asfaltverharding scoort tussen B en C. Vanwege het risico op kapitaalvernietiging (grotere schades en duurdere maatregelen door te laat ingrijpen) krijgt asfalt een hogere prioriteit in de planning, resulterend in de gemiddeld betere kwaliteit. Dit principe zou verder doorgevoerd kunnen worden door overheveling van gelden van elementenverharding naar asfaltverharding. Dit vooropgesteld dat de veiligheid gegarandeerd kan worden. Over de diverse schouwen gezien zijn er bij de technische staat relatief minder uitschieters naar beneden dan bij verzorging.

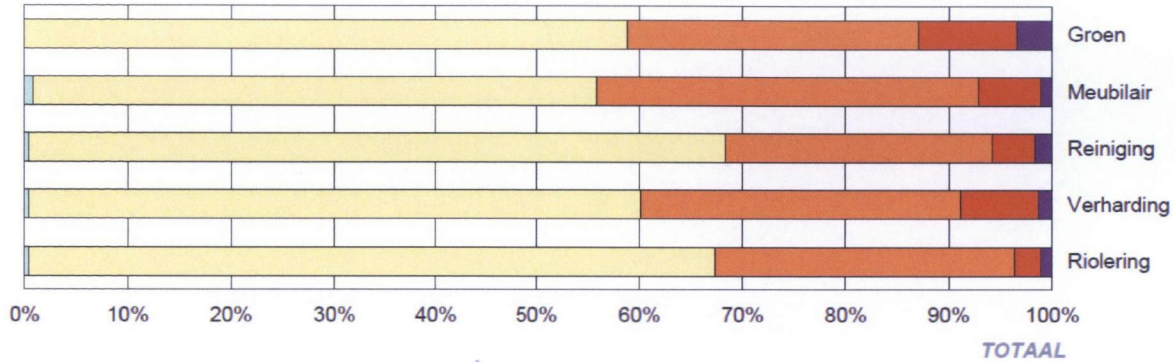

In deze grafiek is voor de diverse onderdelen een uitsplitsing gemaakt naar de kwaliteit op gebied van zowel Technische Staat als Verzorging.

Het aspect riolering wordt bij de schouw meegenomen. Het is de graadmeter of regenwater ook afgevoerd kan worden. Verstopte kolken of te hoog staande kolken kunnen onvoldoende afwatering veroorzaken. Deze schouw zegt niks over de staat van het rioolstelsel onder de grond. Schouwen doe je met je ogen, dus je kijkt naar wat zichtbaar is.

2.6 Verzorging

In 2013 is gestart met de IBOR schouwen voor verzorging met een nulmeting. In deze meting scoorde de openbare ruimte voor 60% en meer als A en voor 90% een B-kwaliteit. Met uitschieters naar beneden en naar boven. Dit verklaart ook dat B als standaard niveau is benoemd.

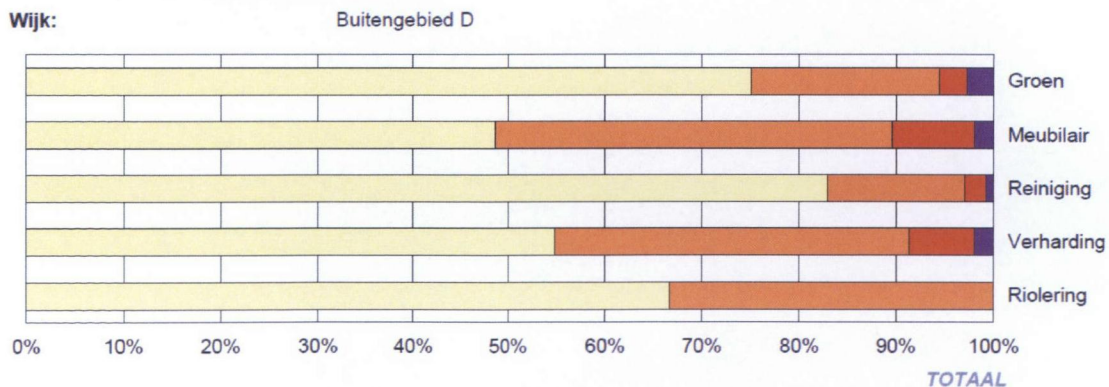

Beleidsmeting

In het algemeen wordt 90% op B niveau gemeten. Het gaat hier om een beleidsmeting. Dat betekent dat er gewerkt wordt met gemiddelden. Dit is met name van invloed op de combinatie C/D. In het algemeen kan gesteld worden dat bij een overschrijding van 10% C/D er echt een achterstallige situatie ontstaat. Dit is zeker het geval voor het groen. Voor de onderdelen meubilair en verharding wordt de kritische grens benaderd.

In de benadering wordt er van uitgegaan dat het streefbeeld volledig gehaald moet worden. Dat wil zeggen dat als kwaliteit B het streefbeeld is, er zo min mogelijk A en zo min mogelijk C en D moet voorkomen. Ook de inzet wordt op het streefbeeld bepaald.

2.7 Nulmeting per gebied

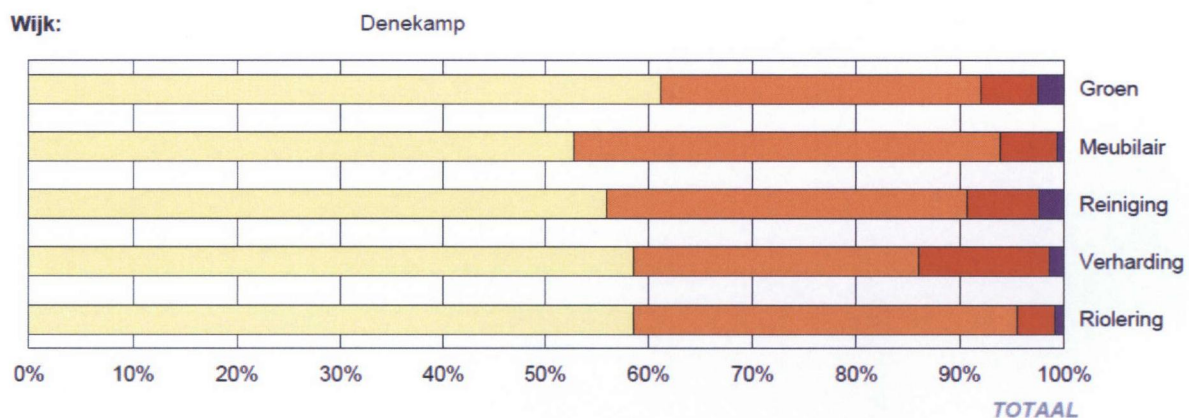
Het grootste deel van het buitengebied van Dinkelland is agrarisch gebied. Gemiddeld wordt dit gebied op A/B beoordeeld. Maar uit bovenstaande grafiek blijkt dat dit gebied niet overall als 'goed' is beoordeeld.

In de categorie groen is door extensief onderhoud (1x per 4 jaar worden de sloten geherprofileerd) een versoberd beeld ontstaan wat leidt tot het aangegeven D-niveau. De gewenste onderhoudsfrequentie ligt doorgaans op 1x per jaar maaikorven. Om het gewenste C-niveau te bereiken heeft een frequentie van 1x per 2 jaar maaikorven de voorkeur.

In de categorie meubilair leidt het extensief onderhoud van het straatmeubilair, verkeersborden en straatnaamborden tot het aangegeven D-niveau (geldt ook voor de kernen). Om het gewenste C-niveau te bereiken zal een deel van het straatmeubilair moeten worden vervangen en de onderhoudsfrequentie moeten worden verhoogd.

In de categorie reiniging heeft het D-niveau te maken met de aanwezigheid van zwerfvuil.

In algemene zin ligt voor de categorie verharding de nadruk qua achterstand op boomwortelschade.

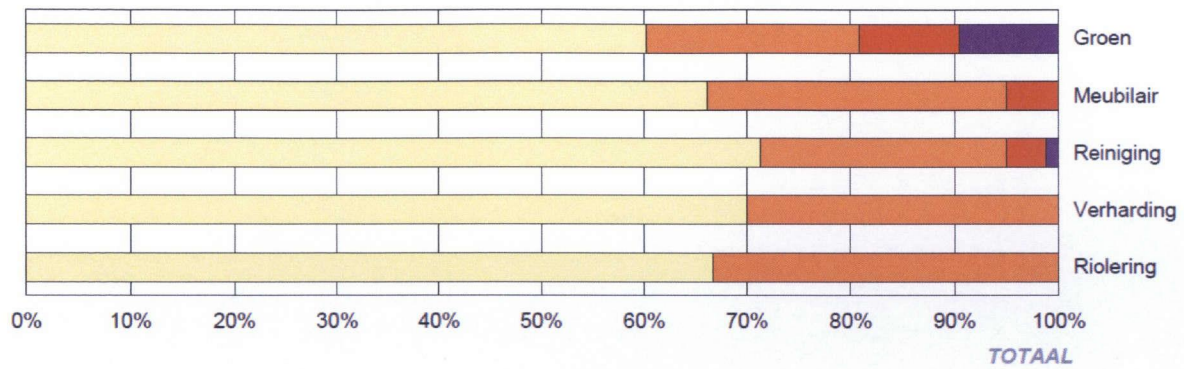

Het gemiddelde niveau van Denekamp is A/B. Echter uit bovenstaande grafiek blijkt dat dit gebied niet overal als 'goed' is beoordeeld. Zo is groen vanwege gedateerd plantgoed en vanwege minder frequent onderhoud deels beoordeeld op D. Om het gewenste niveau te bereiken zou het gedateerde plantgoed moeten worden vervangen en frequenter onderhouden. Meubilair zie buitengebied.

Verder zorgt de 14-daagse maaifrequentie grotendeels in de kernen voor de beoordeling op D-niveau. Om het gewenste niveau te bereiken zou er wekelijks moeten worden gemaaid.

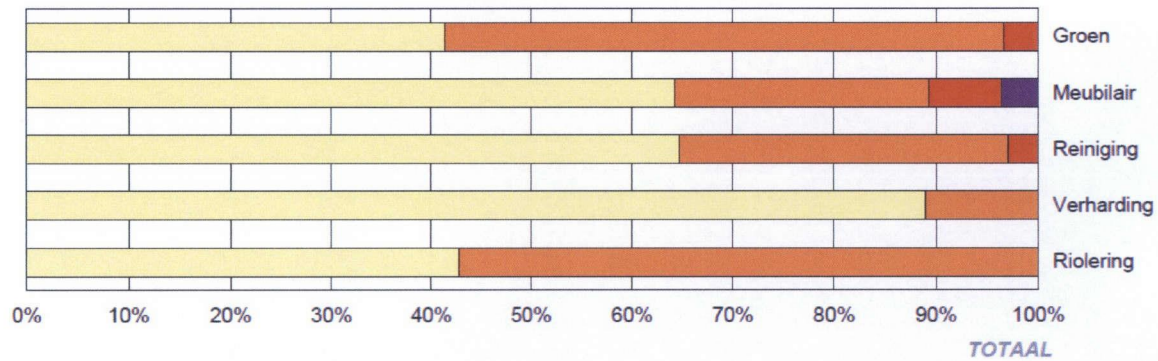
In de categorie reiniging wordt het D-niveau veroorzaakt door de aanwezigheid van hondenpoep en zwerfvuil. Om het gewenste niveau te bereiken zal er frequenter moeten worden onderhouden.

Wijk: Deurningen

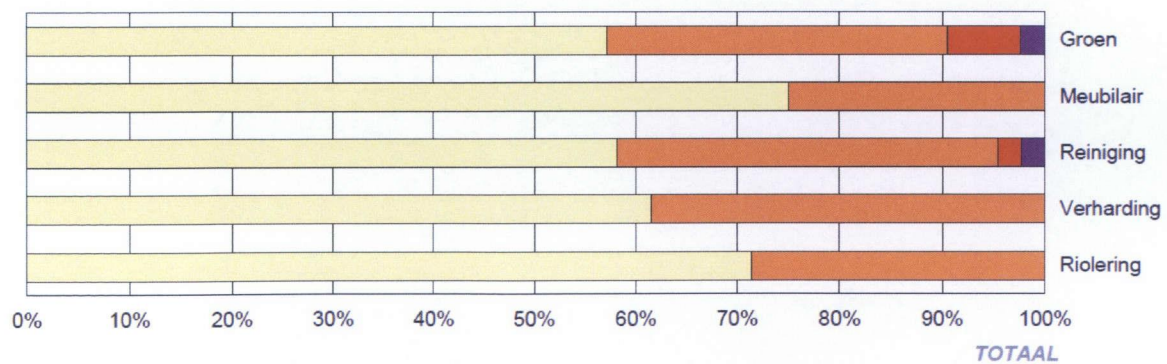
Het gemiddelde niveau van Deurningen is A/B. Echter uit bovenstaande grafiek blijkt dat dit gebied niet overal als 'goed' is beoordeeld. Zo is groen vanwege de 14-daagse maaifrequentie deels grotendeels beoordeeld op D. Om het gewenste niveau te bereiken zou er wekelijks moeten worden gemaaid.

Wijk: Lattrop-Breklenkamp

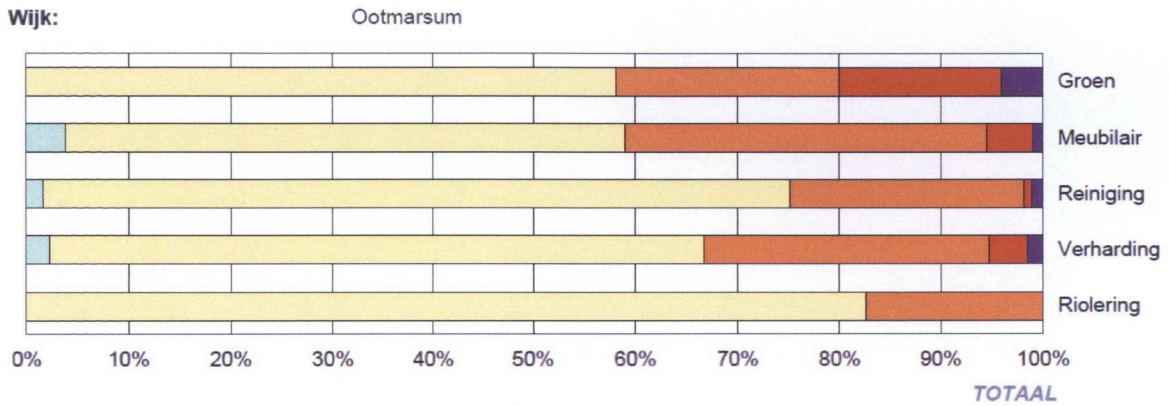

Het gemiddelde niveau van Lattrop-Breklenkamp is A/B. Echter uit bovenstaande grafiek blijkt dat het extensief onderhoud van het straatmeubilair leidt tot het aangegeven D-niveau. Om het gewenste niveau te bereiken zal een deel van het straatmeubilair moeten worden vervangen en de onderhoudsfrequentie moeten worden verhoogd.

Wijk: Noord Deurningen

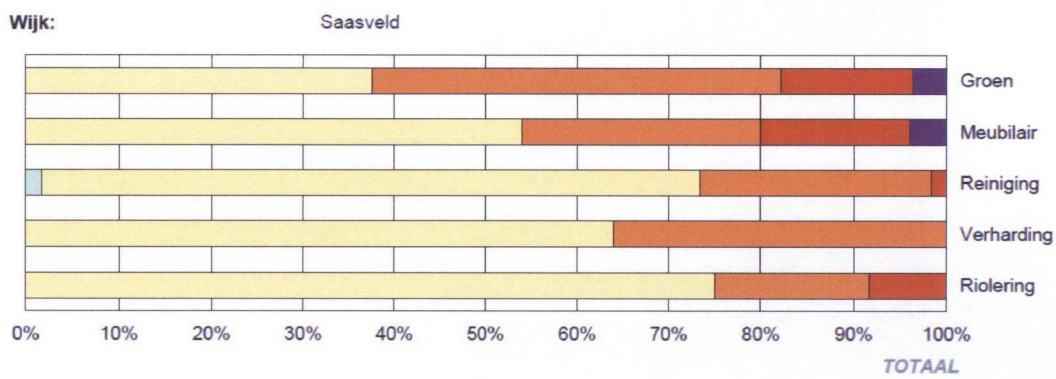
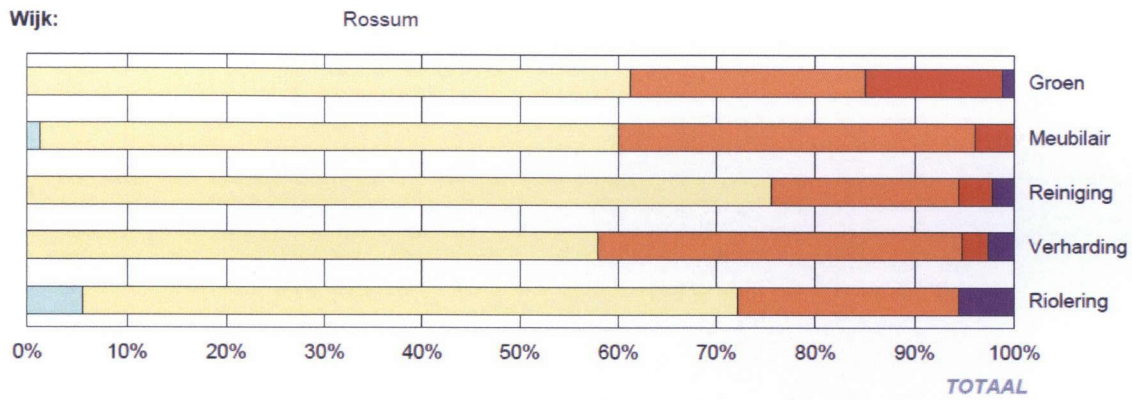
Het gemiddelde niveau van Noord Deurningen is A/B. D-niveau groen wordt mede bepaald door de 14-daagse maaifrequentie. Reiniging D zwerfvuil en aanwezigheid van hondenpoep.

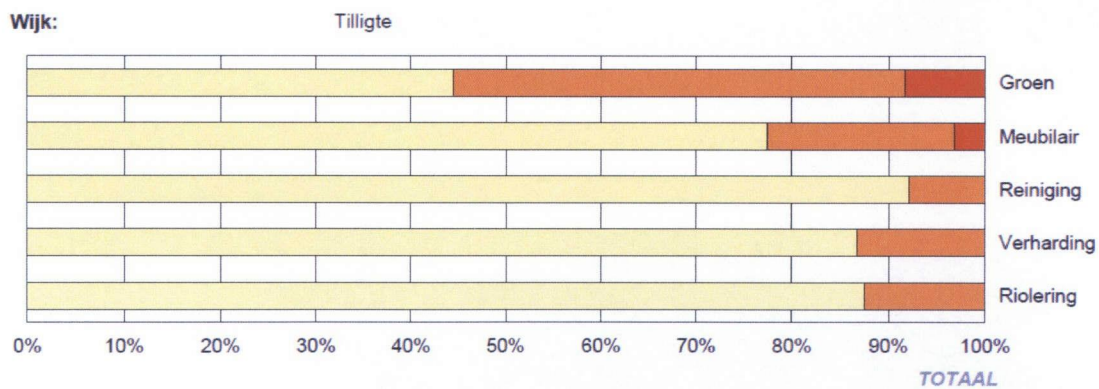
Het gemiddelde niveau van Ootmarsum is A/B. Groen D – maaifrequentie. Meubilair D – gedateerd straatmeubilair, verkeersborden en straatnaamborden. Reiniging D te maken met zwerfvuil en hondenpoep.

De hier na volgende grafieken kunnen op een zelfde wijze als hierboven genoemd worden uitgelegd.

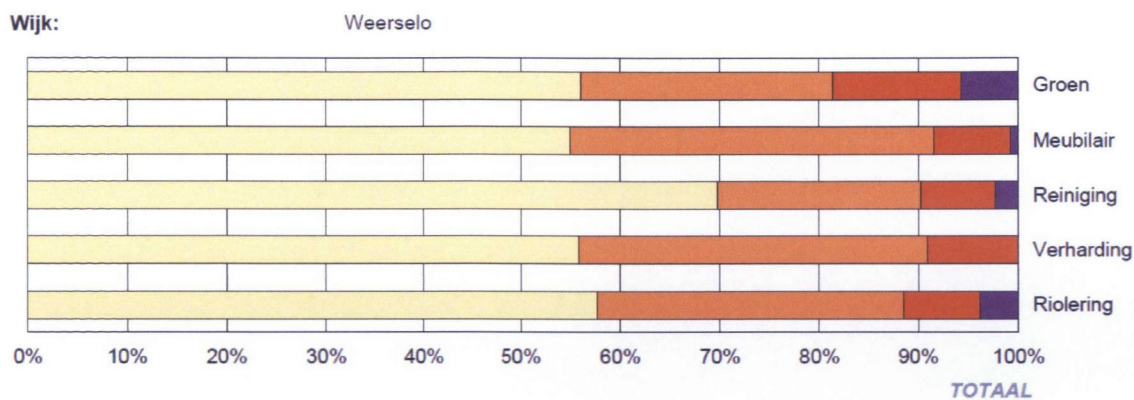
Het gemiddelde niveau van Rossum is A/B.

Het gemiddelde niveau van Saasveld is A/B.

Het gemiddelde niveau van Tilligte is A.

Het gemiddelde niveau van Weerselo is A/B.

2.8 Nulmeting vs de gewenste situatie

Het merendeel van de meting geeft aan dat er een redelijk hoog kwaliteitsniveau in Dinkelland is. Het beeld is helaas vertroebeld door toch ongeveer 10% C of D. Er moet een achterstand ingehaald worden om een constant beeld te creëren.

In het algemeen is het onderhoudsniveau gemiddeld voor 90% minimaal B en voor meer dan 60% op niveau A. Als regel kan worden gesteld dat als er een mixpercentage C/D is in de beleidsmeting er een reële kans is op achterstallig onderhoud. In de praktijk leveren juist deze gebieden ook de klachten op.

Het is reeel om voor de toekomst te stellen dat het niveau B voor de netheidsaspecten zoals groen, meubilair en reiniging zeer goed haalbaar is binnen de bebouwde kom. Het ideaal beeld zou moeten zijn het aandeel A te verkleinen en een groter aandeel B te bereiken.

2.9 ONDERHOUDSKWALITEIT OPENBARE RUIMTE

2.10 Streefbeeld tot nu

Tot op heden is in de uitvoering niet gewerkt met een bepaald streefbeeld, maar is men blijven werken op basis van de bestaande maatregelpakketten en de in Dinkelland gebruikelijke aanpak. Daarbij is het streven doorgaans naar een zo hoog mogelijke kwaliteit binnen de beschikbare capaciteit. Bij het maken van beleid en de voorbereiding van uitvoering heeft de organisatie gewerkt naar een kwaliteit 'B' in het overgrote deel van het areaal en een kwaliteit 'A' voor enkele hotspots, zowel voor verzorging als voor de technische staat.

3 Begrotingsreflectie

Om tot een keuze in de kwaliteit te komen zijn de volgende zaken noodzakelijk

- Kennis van de middelen
 - Budget voor inhuur derden/aanschaf materialen
 - Inzet eigen dienst
- Arealen van de diverse onderdelen
- Maatregelenpakket per kwaliteitsniveau
- Kostencalculatie per kwaliteit van het maatregelenpakket

De kwaliteitsniveaus A+, A, B en C zijn doorgerekend. Diverse combinaties kunnen worden gemaakt. Elk scenario is mogelijk.

Uitgangspunt is dat B overeenkomt met de huidige technische invulling. Het niveau B zou ook als basis of standaard kunnen worden betiteld. Het is daarbij dus mogelijk om 2 niveau's hoger en 1 niveau lager te gaan.

Het is niet wenselijk om beneden het C niveau te gaan. Normaliter staat dit gelijk met kapitaalvernietiging. Dan is het beter om de onderdelen niet meer te onderhouden of weg te halen.

3.1 Budget inhuur derden/aanschaf materialen

Dit zijn gelden zoals die in de begroting zijn opgenomen voor het uitvoeren en realiseren van werk. Ook het vervangen van materialen is in deze post opgenomen.

Voor 2014 is als vertrekpunt een activiteitenbegroting opgesteld waarin de diverse kostenplaatsen zijn benoemd en doorgerekend.

Voorbeelden zijn: kosten voor DinkellandWerkt!, uitvoering asfaltonderhoud, vervanging speeltoestellen.

3.2 Inzet eigen dienst

Hierbij dient als basis de calculatie van de inzet van de mensen en het materieel van de eigen dienst. Voor het bepalen van het haalbare kwaliteitsniveau is enkel gerekend met de loonkosten zonder opslagen. Dit om een marktconform vergelijk van kosten te maken. De vergelijking wordt gemaakt met de normkosten zoals die binnen de NIMAG en RAW van toepassing zijn.

Als netto uurtarief voor de buitendienst is € 32,-- gehanteerd

Voor de combinatie machine/man is € 52,-- gehanteerd.

3.3 Arealen

De te onderhouden arealen worden met behulp van de GBI beheersystemen en GIS bepaald.

Op dit moment zijn de arealen voor 95% zuiver. 95% van de arealen is in het GBI of op de kaart bekend. Dit betekent dat er een foutmarge in het totaal is van 5%. De inventarisaties zullen vanaf 2014 verder worden verfijnd. De opvolger van de GBKN (Grootschalige BasisKaart Nederland), de BGT (Basiskaart Grootschalige Topografie) vergroot deze mogelijkheid.

Er moet nog een controleslag worden gemaakt op het bermen en sloten areaal. Een extrapolatie van de gegevens van Tubbergen was voor dit moment de enige mogelijkheid om indicatief hier iets over te zeggen. Nacontrole zal in 2014 plaatsvinden.

Oneigenlijk in gebruik genomen groen

Voor de arealen is alleen gekeken naar de daadwerkelijk in onderhoud zijnde objecten. Er is ook een groot deel van het gemeentelijk eigendom in particulier onderhoud. Andersom komt ook veelvuldig voor. Dat wil zeggen dat de openbare ruimte op particulier eigendom ligt.

Het gaat hierbij om kleine en grote oppervlaktes. Een opschoningsactie is gewenst, maar zal erg moeilijk zijn.

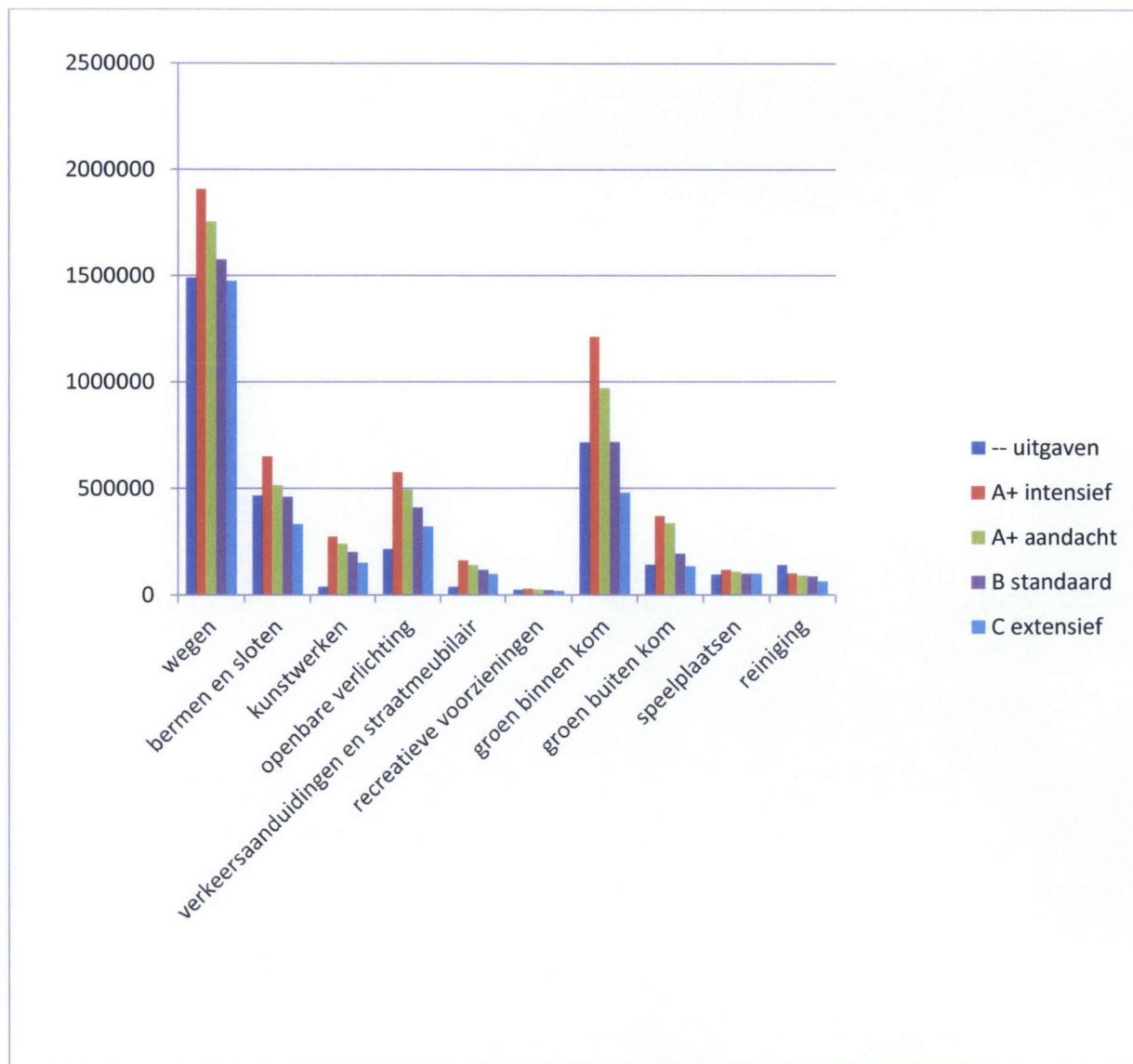
3.4 Maatregelenpakket per kwaliteitsniveau

Voor elk niveau is een maatregelenpakket vastgesteld. Variabelen hierin zijn vervangingsfrequenties, onderhoudsfrequenties, bewerkingspercentages. Het spreekt voor zich dat een hogere beeldkwaliteit ook meer kosten met zich meebrengt.

Het maatregelenpakket gaat over klein onderhoud en groot onderhoud, of met andere woorden: dagelijks onderhoud en vervanging.

3.5 kosten vs kwaliteit

In de onderstaande grafiek is als volgt opgebouwd: voor elk onderdeel is kolomsgewijs aangegeven: de uitgaven (kosten uren eigen dienst en kosten derden) en daarna de diverse beeldkwaliteiten.

Conclusie onderdelen:

wegen	Niveau is ongeveer gelijk aan C. Dit betekent dat als het achterstallig weggewerkt is het niveau C behouden kan blijven.
Bermen en sloten	Dit zijn de berm en sloten in het buitengebied. Hier kan het niveau B worden gehaald.
kunstwerken	Dit betreffen de <i>bruggen en duikers</i> in de gemeente Hier is geld om de kunstwerken te onderhouden, echter voor vervanging zijn geen middelen. Om het laagste niveau C te halen en te behouden is jaarlijks € 120.000 extra nodig
Openbare verlichting	Ook hier is zijn onvoldoende middelen beschikbaar om een goed beheer te voeren. Er is geld om de lampen te vervangen. Voor vervanging van armaturen en masten zijn geen middelen. Om het laagste niveau C te halen en te behouden is jaarlijks € 105.000 extra nodig.
Verkeersaanduidingen en straatmeubilair	Er zijn onvoldoende middelen beschikbaar. Voor vervanging zijn geen middelen. Om het laagste niveau C te halen en te behouden is jaarlijks € 60.000 extra nodig.
Recreatieve voorzieningen	Hiervoor zijn voldoende middelen om ze op niveau B te onderhouden
Groen binnen de kom	Er zijn voldoende middelen om het groen op niveau B te onderhouden
Groen buiten de kom	Er zijn middelen om het groen op niveau C te onderhouden.
Speelvoorzieningen	Er zijn middelen om de speelvoorzieningen op niveau B te onderhouden
Reiniging	De inzet op de straatreiniging komt ver boven het A+ niveau uit. De inzet kan hier op verminderd worden.

4 Gebiedskeuzes

4.1 HOTSPOTS

Een hoge verblijfskwaliteit, levendigheid en intensief gebruik is de norm. De bezoeker voelt zich prettig en ervaart een representatieve omgeving. De inrichting is zorgvuldig in zijn details, er is aandacht voor variatie en het markeren van bijzondere plekken. Bomen zijn belangrijk in het beeld van de hotspots. Het beheer en onderhoud zijn gericht op representativiteit. Zowel voor de technische staat 'heel' als voor de diverse aspecten van verzorging 'schoon' past daarom een onderhoudskwaliteit 'hoog'. Er is extra aandacht voor het schoon, heel en veilig van alle elementen, verlichting en bloem- en plantenbakken. Dit uit zich onder andere in korte responstijden op vervuiling en vernieling. Bij alle ingrepen in de openbare ruimte zijn bomen en beeldbepalend groen leidend en wordt schade voorkomen.

Hotspots zijn ook opvallende, herkenbare en representatieve plekken. Het zijn de plekken waar de bewoners en bezoekers elkaar ontmoeten in de buitenruimte, de plekken waar je de kernen binnenkomt of de bijzondere plekken in de kernen. Deze plekken geven de openbare ruimte een meerwaarde en moeten een passende inrichting en onderhoudsniveau hebben.

De plekken moeten ruimte bieden aan activiteiten, comfortabel en prettig in het gebruik zijn, duidelijk herkenbaar zijn (landmarks) en mooi om naar te kijken. Ook dit vraagt weer een zorgvuldige inrichting. Het gaat dus om ontmoetingsplekken in het kernen, winkelcentra, entrees/poorten van de kernen, knooppunten e.d. De uitgangspunten van het beheer en onderhoud zijn gelijk aan die van het centrum en gericht op representativiteit. Zowel voor de technische staat 'heel' als voor de diverse aspecten van verzorging 'schoon' past daarom een onderhoudskwaliteit 'hoog'.

Bij meldingen geldt een responstijd voor vervuiling en vernieling van 1 werkdag (afspraken melddesk).

De kunstwerken (artistiek) worden ook op hotspotniveau onderhouden. Het merendeel van de kunstwerken is geplaatst in de benoemde hotspots. De kunstwerken die daarbuiten liggen worden als hotspot object onderhouden, inclusief het oppervlak erom heen van 10*10 meter

Voorstel voor hotspotlocaties:

- Rotondes
- Entrees dorpen
- Centra Weerselo, Denekamp
- Historische kern Ootmarsum binnen de wallen
- Weerselo het Stift

De hotspots zijn op de bijlage aangegeven.

4.2 Verblijfsgebieden binnen de kom

De bewoners voelen zich er thuis. De primaire functies zijn wonen en verblijven. Alle openbare ruimte is benut en gebruikt en straalt zorgvuldig ontwerp uit, af te lezen in diversiteit, detaillering, materiaal- en kleurgebruik. Niet gebruikte, onveilige slecht functionerende of 'verrommelde' ruimte wordt opnieuw ontworpen.

Het beheer en onderhoud is gericht op schoon, heel en veilig volgens het IBOR-niveau basis. De beleving van de openbare ruimte is belangrijk. Er wordt voorkomen dat kwetsbare plekken en achteraf-gebieden verloederen. De responstijd voor vervuiling en vernieling is 1 werkdag (servicenormen).

5. Ambitie

5.1 Ambitie

In deze nota wordt uitgegaan van en 3 tal gebiedsonderdelen waar differentiatie in beeldkwaliteit kan plaatsvinden:

- Hotspots
- Verblijfsgebieden binnen de kom
- Buitengebied

	Technische staat verharding	Technische staat overig	Verzorging
Hotspots	A/B	A	A
Verblijfsgebieden binnen de kom	C	B	B
Buitengebied	C	C	C

De technische staat gaat over 'heel' en 'veilig'. Het gaat over in hoeverre schades, zichtbare reparaties, slijtage of scheefstand zijn toegestaan en daarmee of het de bedoelde functie op een veilige manier kan vervullen. De voorgestelde kwaliteit is overal in Dinkeland minimaal C. Dit betekent een voldoende onderhoudskwaliteit, het veilig is in gebruik en geen versnelde slijtage of achterstalligheid optreedt door te weinig onderhoud. In de hotspots is de technische kwaliteit hoog. Dit betekent vooral een hogere beeldkwaliteit doordat minder schade, scheefstand e.d. wordt geaccepteerd, gecombineerd met een meer bijzondere inrichting.

De verzorging gaat over het schoon houden van Dinkelland (onkruid, zwerfvuil, hondenpoep, graffiti en beplakking). Bij een 'C'-kwaliteit is de openbare ruimte niet helemaal schoon. Er kan wat onkruid staan, een beetje zwerfvuil liggen, etc. De gebruikte normen in Dinkelland zijn afkomstig van het landelijk Centrum voor Regelgeving en Onderzoek Wegen (CROW). Over het algemeen wordt een basiskwaliteit door gebruikers van de openbare ruimte niet als storend ervaren. In deze beleving zijn natuurlijk wel enige verschillen. Een kwaliteit 'hoog' is schoon. Incidenteel komt enige vervuiling voor. Bij onkruid is bijvoorbeeld enige voeg lengte bedekt met onkruid, maar er komen geen pollen of hoger groeiende planten voor.

NB. Bij de hotspots is voor wegen ook een B aangegeven. De reden hiervoor is dat de verharding in het centrum van Ootmarsum vanwege de gebruikte materialen nooit een A kan worden.

De bovenstaande kwaliteitskeuzes geven de algemene beleidslijn aan voor het in stand houden van de openbare ruimte. Indien hier in de toekomstige plannen van wordt afgeweken dient het gewenste onderhoudsniveau met het budget deel uit te maken van de besluitvorming rondom dat project.

5.2 Kosten onderhoud hotspots

Om de hotspots op het A niveau te houden is voor het onderhoud van groen en de reiniging in totaal een bedrag van € 50.000 nodig. Dit is het verschil tussen de niveaus B en A.

Hierbij is geen rekening gehouden met de extra kosten die noodzakelijk zijn om de inrichting aan te passen op het onderhoudsniveau.. Dit betekent dat in hotspots verouderde of niet passende elementen kunnen voorkomen. Zo kunnen verouderde lichtmasten voorkomen in een hotspot.

5.3 Ombuigingsmogelijkheden

In deze nota is ingezoomd op het behoud van de kwaliteit zoals men die tot op heden kent. Uit de nulmeting is gebleken dat er kwalitatief een redelijke spreiding over alle kwaliteiten plaatsvindt. Het doel zou moeten zijn 100% het streefbeeld te halen.

Het huidige budget biedt mogelijkheden om de eerder genoemde kwaliteiten te behalen:

	Verharding	Groen/meubilair	Netheid
Hotspots	A/B 	A 	A
Verblijfsgebied binnen de kom	C 	B 	B
Buitengebied	C 	C 	C

Het laagst te hanteren onderhoudsniveau is C. Als een meting het niveau D bereikt staat onderhoud gelijk aan kapitaalvernietiging. Dan moet er iets anders gebeuren, zoals reparatie of herstel. Anders is het beter geen onderhoud te plegen.

Het is echter ook mogelijk op onderdelen het streefbeeld lager te stellen dan hierboven benoemd. Dit biedt financieel natuurlijk voordeel.

	Verharding	Groen/meubilair	Netheid
Hotspots	Niet toepassen	Niet toepassen	Niet toepassen
Verblijfsgebied binnen de kom	C	C te behalen voordeel € 240.000	C te behalen voordeel € 23.000
Buitengebied	C	C	C

Voor hotspots is er een ombuigingspotentieel van ongeveer € 75.000 (van A naar C niveau)

Voor verblijfsgebieden binnen de kom is het potentieel ongeveer € 263.000

De wegen kunnen met de huidige budgetten op C niveau worden onderhoud en bieden als zodanig geen extra ruimte.

De verlichting en de kunstwerken bieden geen ruimte.

In de overwegingen voor een dergelijke keuze moeten dan aspecten als inzetbaarheid SW medewerker, hoe om te gaan met de rol van eigen personeel en machines nadrukkelijk meegenomen worden. Deze spelen een belangrijke rol.

6 Van de huidige kwaliteit naar de gewenste kwaliteit

Het ambitieniveau is binnen de huidige budgetten voor het onderhoud van het groen en de verharding haalbaar. Voor de onderdelen openbare verlichting, kunstwerken en wegmeubilair niet

Op hoofdlijnen betekent dit overal een basiskwaliteit, met uitzondering van het centrum en representatieve plekken waar een IBOR-kwaliteit A (Intensief) de norm is. De huidige kwaliteit wijkt echter af van de voorgestelde kwaliteit. Centraal in deze paragraaf staan de randvoorwaarden om naar deze gewenste kwaliteit te komen.

6.1 Meer gelijkmatige kwaliteit realiseren

Het is van belang om een meer gelijkmatige kwaliteit te realiseren, waarbij het verbeteren van de lage kwaliteiten naar hogere kwaliteiten de eerste prioriteit heeft. Een meer gelijkmatige omgeving betekent vooral een verbetering van de belevingswaarde. Immers, als iemand tijdens een rit door de omgeving een vervuilde plek met zwerfvuil, graffiti tegenkomt en iets verderop een vernield bankje, zal het eindoordeel over de route negatief zijn. Alle ruimten met een voldoende kwaliteit wegen niet op tegen die twee slechte plekken. In Dinkelland is de spreiding van kwaliteit te groot, waardoor de belevings- en beeldkwaliteit achterblijft bij de gemiddelde prestatie.

Grip krijgen op de huidige kwaliteit en inzicht krijgen in de plekken waar lagere kwaliteiten regelmatig optreden (m.n. voor verzorging) is daarom essentieel. De bedrijfsvoering moet zich richten op dit gelijkmatige resultaat en soms een intensiever onderhoudsregime uitvoeren (bijvoorbeeld plekken die snel en vaak vervuilen) of soms juist iets minder. Daarbij worden ook de gebruikte onderhoudsmethoden of -machines geëvalueerd. Denk bijvoorbeeld aan de evaluatie van methoden voor onkruidbestrijding op verharding.

6.2 Afstemmen inrichting en onderhoud.

Het voorstel voor de onderhoudskwaliteit betekent dat er plekken in Dinkelland zijn waar de inrichting niet (meer) past bij de gekozen niveau. Dit betreft met name de volgende situaties:

- Plekken die worden aangewezen als 'representatieve plekken' moeten een hierbij passende inrichting krijgen. De bedoeling van de representatieve plekken is om aantrekkelijke, opvallende plekken te maken, die er positief uitspringen ten opzichte van de omgeving. Een hoog onderhoudsniveau biedt de mogelijkheid om het passend te onderhouden.
- Typen openbare ruimte waarvan alleen een hoog onderhoudsniveau acceptabel is (denk "rozen" of sierbestrating), komen niet meer voor in de gebieden met onderhoudsniveau B en C. Dit betekent ook herinrichting.

De representatieve plekken als entrees en ontmoetingsplekken moeten nog worden aangewezen. Bron hiervoor zijn de diverse beleidsplannen en in de woonwijken en op bedrijventerreinen kan deze aanwijzing plaats vinden in overleg met respectievelijk bewoners en ondernemers.

6.3 Inzicht in versleten areaal

Deze nota "Kiezen voor Kwaliteit" gaat in op het uitvoeren van het onderhoud, dus het in stand houden van de bestaande inrichting. De conclusies gelden niet voor het vervangen of herinrichten van de openbare ruimte (zie ook het schema in hoofdstuk 1 en de definities in bijlage 1). Voor onderhoud moet de kwaliteit een bepaald minimumniveau hebben. Als de kwaliteit te laag is (einde van de levenscyclus, versleten of kapot), is onderhoud niet meer kostenefficiënt om de gewenste kwaliteit te bereiken. Dan is vervanging of herinrichting aan de orde.

In de begrotingsreflectie is gekeken om welke bedragen het hierbij gaat.

6.4 Kosten voor het bereiken van het ambitieniveau (inhaalslag)

Bij de nulmeting is op 400 punten (waarvan 320 binnen de bebouwde kom) de huidige beeldkwaliteit vastgelegd. Gebleken is dat op een aantal aspecten het beoogde ambitieniveau niet wordt gehaald. Indien een onderhoudsniveau C wordt nagestreefd, betekent dit dat de delen waarvan de huidige beeldkwaliteit een score D hebben, niet voldoen aan de uitgangspunten. Bij aanvang van het werken volgens een vastgesteld onderhoudsniveau moeten die delen eerst op het beoogde niveau worden gebracht. Voor deze inhaalslag zijn eenmalig extra middelen benodigd. Voorgesteld wordt deze speelruimte in de eigen begroting te zoeken. Daarbij zal in een periode van 4 jaar de achterstand worden weggewerkt.

Hoofdcategorie Groen

Beplanting.

De nulmeting wijst uit dat bij beoordeling van het aspect "technische staat beplanting" 9% van de schouwpunten een score C heeft. Bij 4% is een score D waargenomen. De categorie "beplanting" omvat botanische rozen, heester en vaste planten. De scores worden in belangrijke mate gevoed door het ontbreken van beplanting en sterk verouderde beplanting. Om de beplanting op het beoogde niveau B te brengen moeten die delen die niet dat niveau nu niet halen worden aangepast. Van het totale areaal beplanting (ruim 70.000 m²) moet 13% worden aangepakt. Dit kan door de plantvakken waarover het gaat om te vormen naar gazon, of vervanging van planten (totaal of gedeeltelijk). Voor het vervangen van ruim 9000 m² is een bedrag van circa € 87.500 benodigd.

Gazon.

In de bebouwde kommen van Dinkelland is in totaal ruim 40 hectare gazon aanwezig. De beoordeling van de gazons heeft uitgewezen dat er op relatief veel plaatsen sprake is van achterstallig onderhoud, waardoor het gewenste maaibeeld niet kan worden gehaald. In veel gevallen is sprake van ernstige onvlakheden waardoor er niet egaal gemaaid kan worden. Daarnaast is er op diverse plaatsen sprake van kale plekken waar het gazon niet meer terugkomt.

Om die plekken op het gewenste aanvangsniveau te krijgen moet er circa 4 hectare (40.000 m²) worden gerenoveerd. Bij de renovatie worden de gazons gespuit, de oneffenheden weggewerkt, en de

ondergrond verbeterd. Daarna wordt opnieuw ingezaaid. De kosten voor het weer in goede staat brengen van de gazons worden op ruim € 46.500 geraamd.

Bomen.

De nulmeting heeft uitgewezen dat de technische staat van de bomen over het algemeen vrij goed is. Slechts een percentage van 1% krijgt de score D en 3% score C. Opvallend is wel dat er bij veel bomen die een standplaats hebben in de bestrating sprake is van schade aan omliggende bestrating. De schade bestaat uit het opdrukken van de bestrating waardoor de veiligheid van weggebruikers (met name voetgangers) in het gedrang komt. Oorzaak is te vinden in het feit dat bij het planten van de bomen onvoldoende rekening is gehouden met de voor de boom benodigde groeiomstandigheden. De boomwortels groeien daardoor vaak erg oppervlakkig en drukken de bestrating omhoog.

Deze problemen zijn in de meeste gevallen slechts op te lossen door per locatie te bekijken of de bestrating kan worden aangepast (of verwijderd), dan wel dat de boom zodanig veel overlast geeft dat deze moet worden verwijderd. Vooralsnog wordt aangenomen dat bij circa 250 van de 9400 bomen maatregelen noodzakelijk zijn. De kosten voor deze operatie worden op circa € 159.500 geraamd.

Hoofdcategorie Verharding.

Bij de nulmeting heeft een beoordeling plaatsgevonden op het aspect "staat elementenverharding". Hierbij is gekeken naar oneffenheden, dwarsvlakheid en voegwijdte. Bij 8% van de waarnemingen is een score D toegekend. De veiligheid voor de weggebruikers, met name de voetgangers en fietsers) is bij een dergelijke score in het gedrang. Het totale areaal bestrating in de bebouwde kommen van Dinkelland bedraagt circa 675000 m², ongeveer een derde daarvan betreft tegelverhardingen in voetpaden. Om dit op het gewenste onderhoudsniveau (dit is minimaal veiligheidsniveau) te brengen zijn deelreparaties noodzakelijk. De gedeelten die de meest ernstige schade hebben worden daarbij herstraat. Daarbij wordt er van uitgegaan dat van de weggedeelten met een D-score 20% van de tegelverharding wordt aangepakt en 10% van de klinkerverharding. Voor deelreparaties van elementenverharding is een bedrag van circa € 100.000 benodigd.

Hoofdcategorie Meubilair.

Deze categorie omvat naast banken en afvalbakken ook de verkeersaanduidingen., Dit zijn met name verkeersborden, straatnaamborden en schrikhekken. Circa de helft van de aanduidingen staat buiten de bebouwde kom. Bij de nulmeting is naar voren gekomen dat 9% van de aanduidingen een score C of D heeft. Opvallend is er bij veel van die verkeersborden sprake is van mechanische beschadigingen door vuurwerk. Daarnaast is sprake van verminderde zichtbaarheid door verwerking van de folie en natuurlijke aanslag.

Voor de verkeersveiligheid is goede zichtbaarheid van de verkeersaanduiding van belang. Voor verkeersborden is wettelijk vastgesteld dat deze moeten voldoen aan bepaalde reflectie-eisen. Fabrikanten van verkeersborden geven een gegarandeerde levensduur van 12 jaar op de reflectie. Afhankelijk van de standplaats en weersinvloeden kunnen we rekenen met een levensduur van 20

jaar. Dit betekent dat jaarlijks 1/20 de deel van de borden vervangen moet worden. Voor de vervanging is jaarlijks een bedrag van circa € 28.000 vereist.

6.5 Wegwerken achterstand en financiële consequenties hiervan

De totale achterstand van het onderhoud op de te hanteren onderhoudsniveau's bedraagt ruim € 400.000. De huidige financiële situatie biedt niet de ruimte om dit zo op te vangen. Het is haalbaar met de huidige budgetten en inzet van mensen deze achterstand in 4 jaar tijd weg te werken. Dit betekent dat er jaarlijks € 100.000 moet worden ingezet voor deze werkzaamheden.

Dit is mogelijk door mensen, materieel en materiaal slim in te zetten, werken te combineren. Binnen de beschikbare budgetten voor wegen, groen en reiniging is het mogelijk deze €100.000 in te verdienen.

Uitgangspunt hierbij is dat de budgetten gedurende deze 4 jaar ongewijzigd blijven. Na 2017 kan in ieder geval deze €100.000 aan de taakstelling worden toegevoegd. In de komende jaren zal er mogelijk meer inverdiend kunnen worden door IBOR en de nauwe samenwerking DinkellandWerkt! en de buitendienst. Hier zal nader onderzoek voor verricht moeten worden.

7 Aandachtspunten

7.1 Verlichting

De straatverlichting kan uit de huidige beschikbare gelden niet vervangen worden. Er is structureel €100.000 tekort op dit onderdeel. Dit betekent dat bij reconstructies, herinrichtingen van straten of herbestratingen geen verlichting of onderdelen hiervan vervangen kunnen worden.

In 2014/2015 zal er een nader voorstel hieromtrent volgen.

7.2 Kunstwerken

De bruggen en duikers in Dinkelland kunnen met de huidige beschikbare gelden niet vervangen worden. Er is structureel een tekort van € 80.000 op dit onderdeel.

In 2014/2015 zal er een nader voorstel hieromtrent volgen.

7.3 Implementeren in de bedrijfsvoering

De huidige werkwijze is niet gebaseerd op kwaliteitsniveaus (resultaat, output) maar op maatregelpakketten en frequenties (input). Voorbeelden zijn vaste veegroendes of het aantal keren schoffelen per jaar e.d. In de huidige bedrijfsvoering kunnen de voorgestelde IBOR-niveaus daarom nog niet worden waargemaakt.

Na vaststelling vormen de IBOR-kwaliteitsniveaus een kader voor de uitvoering van het onderhoud, zowel in de eigen organisatie als in de opdrachtverlening naar derden. Dit betekent een aanpassing van de aansturing en werkwijze. In de praktijk moet worden geleerd hoeveel onderhoud plekken nodig hebben om de gewenste kwaliteitsniveaus te behalen.

De mensen in de eigen organisatie en de betrokken mensen in DinkellandWerkt! moeten de kwaliteitsniveaus kunnen herkennen en met deze normen leren werken. Dit vraagt opleiding en begeleiding en de tijd om de bestaande werkwijze om te schakelen. Het monitoren (zie volgende paragraaf) neemt daarin een belangrijke plaats in.

Gezien het relatief kleine verschil tussen de huidige kwaliteit en de gewenste kwaliteit is het voorstel in de bedrijfsvoering realiseerbaar. Het vraagt wel enige tijd om dit te leren en het is niet te verwachten dat de gewenste kwaliteit in 2014 al volledig kan worden gerealiseerd. Er is een implementatieplan nodig om deze omslag in werkwijze te begeleiden.

Daarnaast moet er een inhaalslag gemaakt worden om op het afgesproken niveau te komen. Hierbij moeten in ieder geval de D-waarden worden weggenomen. Indien er gekozen is voor beeldkwaliteitsniveau B moeten de C-waarden ook worden weggenomen.

7.4 DinkellandWerkt!

Het onderhoud zal vanaf 2014 grotendeels door DinkellandWerkt! worden uitgevoerd. Het gaat hierbij om het openbaar groen en de reiniging op straat. Merendeels taken die als verzorgend zijn te benoemen.

Hiervoor is een beeldkwaliteitsbestek geschreven dat uitgaat van de in deze nota benoemde beeldkwaliteiten.

8 Structureel monitoren van de kwaliteit

Inspecties en schouwen bieden informatie om te sturen op de afgesproken kwaliteit. Het meten van de kwaliteit is daarbij een belangrijk middel om in de uitvoering te leren werken met deze kwaliteiten.

Deze informatie is van een verschillende orde en kan niet door middel van één schouw of inspectie worden verzameld voor alle doelen.

Hieronder zijn in de tabel de diverse controlevormen aangegeven.

<ul style="list-style-type: none">• <i>Dagelijks toezicht</i>	Dagelijks toezicht en controle op de uitvoering, dient vooral om sturing te geven aan het schoonhouden, klein onderhoud van wegen en regulier onderhoud van groen. Het gaat zowel om het uitvoeren van het geplande programma als het voorkomen van lage kwaliteiten. Doel is het inzicht krijgen in kwetsbare plekken die sneller vervuilen of kapot gaan dan andere plekken.
<ul style="list-style-type: none">• <i>Schouw</i>	De schouw is een steekproef die 12 keer per jaar op 30 locaties wordt uitgevoerd (gekozen uit een bestand van 400 locaties). De schouw levert vooral algemene informatie over de behaalde kwaliteit en trends en vormt een controle op de beleving van de openbare ruimte als de uiteindelijke doelstelling voor de beheer en onderhoud afdeling. Een dergelijke schouw biedt algemene informatie over de kwaliteit, het verloop door het jaar en informatie over de effecten van het dagelijks onderhoud. De steekproef maakt de schouw relatief snel uit te voeren. Deze schouw vormt de basis over de kwaliteit van de uitvoering van werk en dient als basis voor de verrekening van de termijnen.
<ul style="list-style-type: none">• <i>Veiligheidscontrole</i>	De veiligheidscontrole wordt maandelijks langs alle wegen gehouden. Hierbij wordt expliciet naar veiligheidsaspecten gekeken, zoals gaten in de weg en gedraaide verkeersborden en dergelijke. Kleine zaken worden direct gerepareerd, grotere op een werklijst geplaatst om later eventueel met externen uit te voeren.

<ul style="list-style-type: none">• <i>Technische controle</i>	<p>Voor wegen geldt dat 1 keer per jaar een technische inspectie op basis van de CROW systematiek wordt gehouden. Hiermee wordt de urgentie van het onderhoud op korte, middellange en langere termijn bepaald.</p> <p>Ook de bomen worden regulier geïnspecteerd volgens de Visual Tree Assessment (VTA) methodiek.</p>
--	--

9. Communicatieparagraaf

Het is belangrijk om in dit soort trajecten de samenleving goed te informeren over de prestaties die wij als gemeente willen gaan leveren. Ingangen als kernraden kunnen goed worden gebruikt. Ook kan de website een optie zijn. De catalogus kan daarop gepubliceerd worden.

Voor de inwoner zal een soort minicatalogus worden gemaakt die huis aan huis wordt bezorgd. Hier zijn voorbeelden van. (gemeente Assen)

De kernraden zullen worden uitgenodigd om te worden geïnformeerd.